



Warszawa, 08-02-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

III.7060.36.2023.AI

Pan

Czesław Siekierski

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich jest adresatem skarg dotyczących zasad zawieszenia renty rolniczej na gruncie art. 28 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90), w odniesieniu do małżeństwa rolników, z których jeden z małżonków pobiera emeryturę, a drugi rentę rolniczą.

W związku z ostatnimi zmianami legislacyjnymi, zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej nie jest już warunkiem koniecznym do wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej (obowiązująca od 15 czerwca 2022 r. zmiana na mocy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników Dz. U. z 2022 r. poz. 1155). Ustawodawca nie zdecydował, aby takie rozwiązanie wprowadzić również w stosunku do rencistów.

Na gruncie art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu podjęcia przez KRUS wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej konieczne jest zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej, tzn. rencista powinien przenieść własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego na inną osobę. Przeniesienia własności

gospodarstwa rolnego może nastąpić w drodze: umowy darowizny, umowy o dożywocie, umowy sprzedaży. Natomiast rencista, który nie chce wyzbywać się własności gospodarstwa rolnego, spełni warunek zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli wydzierżawi gospodarstwo rolne innej osobie fizycznej lub prawnej. Z tym, że aby umowa dzierżawy mogła stanowić podstawę do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej - oprócz warunków określonych przepisami kodeksu cywilnego - musi spełniać warunki szczegółowo określone w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. Należy zaznaczyć, że ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje, w ściśle określonych przypadkach, wypłatę 50% lub 75% albo 100% części uzupełniającej renty rolniczej, mimo że rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Obowiązujące regulacje przewidują, że w przypadku, gdy rencista prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, wypłata renty nie ulega zawieszeniu (art. 28 ust. 11 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). W tym przypadku część uzupełniającą renty wypłaca się w pełnej wysokości (100%).

Przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie przewidują zastosowania ww. rozwiązania w sytuacji, gdy jeden z małżonków pobiera emeryturę, a drugi z małżonków pobiera rentę. Z chwilą przejścia małżonka rolnika na emeryturę i zaprzestania płacenia składek, małżonkowi renciście zostaje zawieszona część uzupełniająca renty rolniczej. A zatem małżonek rolnika podlegającego ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, pobiera pełną rentę rolniczą do czasu, gdy małżonek rolnik nabędzie prawo do emerytury, wtedy bowiem wypłata renty małżonka rencisty zostaje zawieszona (100% części uzupełniającej).

Rzecznik Praw Obywatelskich podnosił przedmiotową kwestię w wystąpieniu generalnym z dnia 27 lutego 2023 r. skierowanym do ówczesnego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pana Henryka Kowalczyka¹. W odpowiedzi z dnia 31 marca 2023 r.² Sekretarz Stanu Pani Anna Gembicka wyjaśniła, że w Ministerstwie Rolnictwa i

¹ https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-02/Do_MRiRW_renta_rolnicza_zawieszanie_27.02.2023.pdf

² https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-04/Odpowiedz_MRiRW_renta_rolnicza_zawieszanie_31.03.2023.pdf

Rozwoju Wsi analizowana jest możliwość podjęcia prac legislacyjnych dotyczących zawieszania części uzupełniającej renty rolniczej w przypadku, gdy małżonek rencisty przejdzie na emeryturę. Działania legislacyjne w tym zakresie nie zostały jednak podjęte.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie, w szczególności w kontekście możliwości podjęcia prac legislacyjnych w omawianym zakresie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/